

ment de noms» (Vilallonga, 1970): això fóra el més fàcil d'interpretar morfològicament, car un *fotement/fotiment* 'quantitat que ens fot, que ens rebenta' fóra derivat de *fotre* paral·lel de *enteniment*, *abatiment*, *concebiment/batement*, *perdement*; de manera que en rigor podríem sospitar que *fotoim* no sigui més que un derivat regressiu de *fotiment*. Sigui això o allò el punt inicial, el cas és que d'ací deriva el participi i verb *enfotimar*, *-mat*.

D'una banda l'olotí Marian Vayreda (d'acord amb la localització del subst. *fotoim*) usava *enfutimat* per 'entremaliat': «les mateixes mosses, cosines d'ella, capitanejades per l'*enfutimada* Loreto, no s'amagaven pas per a donar-ho a entendre, complaguent-se en comprometre'ls», «la Loreto, joganera i *enfutimada* com abans, semblava no talayear de qu'era poncella ja a punt d'esclatar» (*Sang Nova*, III, iv, 183; v, x, 421, i encara II, ix, 143). D'altra banda AMAlcover usa el mall. *enfotimar* amb el sentit d'«atiar» (BDLC XII, 223), i l'eiv. PzCabr. defineix «*enfutimat*: irritado». Ja el Lab. 1839 registrava *enfutimat* 'entremaliat' i *enfutimarse* 'enfurismar-se'. Ara bé, per encreuament amb *enfurismat*, en el cat. central usem popularment *enfotismar-se* com a ponderació afectiva de *enfurismar-se*. I A. Saisset usava *enfotimassat*: «era tout *anfotimassat* / da lou beoura marchà, tan dret y tan tibà» que l'ed. Marty canvia (err. tip.?) en *enfutumussat* (*Catal. del Ross.*, 134.10f.). *Fotema* [DAmén.], *fortilega* [id.], encreuat aquest amb *dormilega*.

Fotisquejar (no «emp.», AlCM, sinó blanenc) «fer feines de poca importància, o simular que es fa quelcom», Ruyra, en *La Parada* (1, 53; O. C., 379b).

Fotesa [«fut-: friolera --- trastos ---», Lab. 1839]: «les parades de jocs y de futeses comestibles, a les que s'abocaren alguns jugant y bevent», MVayreda (*Puny*, 1, 51, 46), «de vegades s'entretenia en construir alguna *futesa* a les golfes o al corral», Puig i Ferrater (*Cercle Mágic*, 154); «burla, escarni», eiv.: «ell pareix que encara ho feis per *futesa* això de llatar», JnCastelló (*Rond. Eiv.*, 55). Mot creat paral·lelament en francès familiar [1808, *foutaise*] i en llengua d'oc: llgd. *foutêso* f. «objet sans utilité, parole frivole» (Mâzuc, a Pezenàs, Erau), Forés i alta-Alvèrnia *foutâisa* «niaiserie, sornette» (Vinols), perig. *fouteso* «brimbotion» (Daniel). La grafia gatamoixa *futesa* (com si morfològicament pogués derivar de *fútil*) fou encertadament canviada en *fotesa* pel DFa.; del cat. deu ser manllevat el cast. *futesa* [mj. S. XIX], cf. encara FEW III, 927b. *Futesejar*.

Fotumbo mall. «armari fondo de fusta» (S. XVIII, DAg.), «casa o habitació petita i encongida, on s'està estret» (escr. mall. de fi S. XIX, AlCM), eiv. «tugurio», PzCabr. Formació curiosa, on el matís i l'estrany «sufix» fan dubtar d'una mera formació afectiva i moderna a base de *fotre*, i plantejar-nos la idea d'un mossarabisme (de versemblança certament qüestionable però possible), en relació amb el cèltic o sorot. TUMBO (ieur. TUNGWO-, cèlt. ant. *tumbo*- 'munt de terra, túmul', scr. *tungab* 'alt, cupulat, que forma volta', gr. *τύμβος* 'túmul sepulcral', gall. *tumbo*, port. *tombo*

'túmul, munt de terra sepulcral', 'arxiu', romànic alpí *tumba* 'munt de terra, pujolet', veg. DECH s. v. *tumba*), pensant en les criptes i tombes subterrànies de l'Eivissa púnica (els famosos túmuls o criptes de St. Jordi de Rafaltrabat): potser un *for-tumbo* (compost amb ll. FORARE, FORATUM?)⁴ Sens dubte més prudent atènyer-se a un derivat de *fotre* amb sufix no precisat, sense necessitat de descartar una formació sufixal mossarab.

El Di. Amengual porta *fatumbo* «la casa de vivendas pequeñas, en las que suelen habitar mujeres perdidas y hombres viciosos, conventillo, lupanarium; la habitación que está contigua al tejado; desván, rincón o escondrijo bajo y estrecho; la pieza o cuarto muy pequeño», *fatumbet* «cuarto muy reducido»; i *fatubar* «meter alguna cosa para que no sea vista o reconocida, *zambucar*», ço que suggereix la probabilitat que sigui realment un compost de *fotre*+*tombar* pròpiament 'fer caure a terra una dona per estuprar-la', d'on *fotumbo* 'bordell improvisat', etc.; o bé un successor mossarab de *FUTŪMEN 'futitionis satietas' (o, si se'm perdona la murresca expressió, 'la fotementa').

Rap-futaire, peix semblant al rap, també *ratneu futaire* (BDC XI, 67, 51) o *futarra* (BDC XI, 50) són variants de l'oc. ant. *foteire* «qui frequenter concubuit» (c. 1240, *Donat Proensal*), cas subjecte de *fotedor* (en un trobador 'fornicador', Rayn. III, 380): la terminació -TOR del nominatiu del nom d'agent de FUTUERE, havia de donar en català o mossarab *-ere* o *-a(r)re*, però possiblement no totes aquelles formes són mossarabs o catalanes, sinó en part manlevades del provençal coster; tanmateix cf. *bever(r)e*, *-erris*, de BIBITOR; i de fet hi ha *futarra* nom de peix (BDC XI); d'ací potser *futa* extret regressivament.

Completant els eufemismes i renecs eufèmics: *Fitre*; *refitre*, propis sobretot del Nordest (sovint Ruyra, *El Malcontent*, en *La Parada*), potser manlevats del fr. familiar *fichtre!* (< *ficher* × *joutre*). *Fony* < *fotre* × *cony*; i abreujadament *foi*, *fo*, *fol*.

Fonna < *foj-ne* (cf. *me'n fot*). *Forra*. *Foscre*; *foscut*. *Fotesc*. *Fotimea*. *Fotimejar*; *fotoimej*; *fotoimó*. *Fotisco*. *Fotrassada*. *Fotranca*. *Fotrimejar*. *Fotri*. *Futianta* < *vuitanta* × un *fotement*. *Futinga* (DAg.). *Futiol*. *Futregada*. *Futregal*. *Futrunyada*. *Enfotinyat*. *Enfotrallat*. *Enfotrat*. *Refotre*; *refósca(ra)*; *refòtxere*.

¹ Mateixa construcció amb el verb brutal: *me'n fot*.

La lògica fa suposar que això és un cas de conservació de la forma apocopada (a la manera balear) de la 1.ª persona = *me'n foto*, mantinguda sense canvi des de l'Edat Mitjana. A l'Emp., *te-fot* 'caram, mecatxo' és també en l'origen una primera persona fossilitzada. Deformació eufèmica: «aquí'l pagès arribà al cim de la sorpresa. —*Ta-foj!* Sab de la dressera y deya que no hi havia estat may», PBriz (*Coronel d'Anjou*, 13). —² Que no sé pas perquè escrivim amb *u*, si no és per pura gatamoixeria o ridícula pudibundesa (cf. infra *fotesa*): en això, és clar que els valencians són els qui tenen autoritat, i ells diuen *una fotracada*, que EnrValor anota (c. 1950) en el seu DFa. com a forma valenciana corresponent